

ІННОВАЦІЙНІСТЬ, ІНТЕГРАТИВНІСТЬ, ТЕХНОЛОГІЧНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ У КОЛЕДЖАХ

М. Демянчук

Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, Україна

кореспондент-автор – Демянчук М.: dmr-rv@ukr.net

doi: 10.32626/2309-8082.2019-15.30-34

У статті на основі порівняльного аналізу вітчизняних та закордонних наукових літературних джерел узагальнено, що проблема технологічності професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи тісно пов'язана з проблемою інновацізаці освітнього процесу в медичних коледжах шляхом використання сучасних педагогічних технологій. Для проведення дослідження використовувалися методи: порівняльного аналізу вітчизняних та закордонних наукових літературних джерел з метою визначення сучасних напрямів удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі; опитування викладачів медичних закладів вищої освіти з метою визначення їхньої готовності до використання інноваційних педагогічних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців сестринської справи; узагальнення власної практичної діяльності викладача терапевтичних дисциплін з використанням педагогічних інноваційних технологій, що дало змогу обґрунтувати доцільність застосування міждисциплінарної інтеграції в умовах симуляційного навчання студентів медичних коледжів; розробка методичного забезпечення для використання міждисциплінарної інтеграції у навчанні майбутніх медичних сестер.

На основі одержаних емпіричних даних встановлено недостатній рівень готовності викладачів медичних закладів освіти до використання інноваційних педагогічних технологій.

Наведено приклад ситуаційного завдання для роботи студентів з використанням манекена (технологія симуляційного навчання). Студенти мали змогу відтворити процес внутрішньовенного краплинного введення ліків. Представлено результати обговорення студентами професійних дій на основі використання знань з багатьох вивчених дисциплін. В поясненні сутності маніпулятивних дій, студенти використовували знання з медичної хімії, анатомії людини, основ біологічної фізики та медичної апаратури, анестезіології та реаніматології, медицини надзвичайних ситуацій, фармакології та медичної рецептури, що свідчить про дієвість застосування міждисциплінарної інтеграції в процесі вивчення майбутніми медичними сестрами можливих ускладнень при ін'єкціях.

Ключові слова: медичні коледжі, майбутні молодші спеціалісти сестринської справи, інновацізація освіти, міждисциплінарна інтеграція, педагогічні технології.

Вступ

Динамічні трансформаційні зміни, які відбуваються на сучасному етапі розвитку суспільства, торкаються всіх сфер життєдіяльності людини: професійної, особистісної, здоров'язбережувальної та ін. Зазвичай поєднання окреслених сфер спостерігається у галузі охорони здоров'я, де інтегруються особисті проблеми людей, які мають потребу звертатися до фахівців медицини, сучасний рівень надання кваліфікованої медичної допомоги пацієнтам, який залежить від належного рівня професійної підготовки

Demianchuk M. Innovationess, integrativeness, adaptability of vocational training of future junior specialists in nursing in colleges

Abstract. Based on the comparative analyses of domestic and international scientific literal sources, the article generalized that the problem of adaptability of vocational training of future junior specialists in nursing is closely related to the problem of innovatization of educational process in medical colleges through the use of modern pedagogical technologies. The following methods were used for the research: comparative analyses of domestic and international scientific literal sources with a purpose to identify modern directions of improving vocational training of future specialists in medical field; poll of higher educational institutions teachers in order to determine their readiness to using innovative pedagogical technologies in the process of vocational training of future specialists in nursing; generalization of own practical activity of the instructor of Therapeutic disciplines with the use of pedagogical innovative technologies that gave an opportunity to substantiate an expediency of applying interdisciplinary integration in conditions of simulation training of students of medical colleges; development of methodical support for using interdisciplinary integration in training of future nurses.

On the basis of obtained empirical data it has been established insufficient level of readiness higher educational institutions teachers to use innovative pedagogical technologies.

It has been shown an example of situational task for work of students using a mannequin (technology of simulation training). Students have got an opportunity of reproduce the process of intravenous drip. The results of discussing by students professional actions on the basis of using knowledge from many disciplines studied have been represented. Explaining the essence of manipulative actions, students used the knowledge of medicinal chemistry, human anatomy, basics of biological physics and medical equipment, anesthesiology and intensive care, accident and emergency medicine, pharmacology and medical prescription that testify to the effectiveness of using interdisciplinary integration in the process of studying by future nurses the possible after-effects of injections.

Key words: medical colleges, future junior specialists in nursing, innovatization of education, interdisciplinary integration, pedagogical technologies.

лікарів різних кваліфікацій та медичних сестер (що є важливим питанням у педагогічній сфері). Позаяк у багатьох країнах суспільство відчуває потребу в кадровому забезпеченні лікувальних закладів фахівцями сестринської справи, відтак підготовка медичних сестер, які б відповідали сучасним запитам, стає предметом педагогічних наукових досліджень. Водночас актуалізується проблема модернізації професійної підготовки студентів у медичних коледжах, на що звертали увагу вітчизняні та закордонні дослідники.

Так, Г. Олеськова аргументує доцільність застосування сучасних технологій фахової підготовки сестринського персоналу в Україні [7]. На думку О. Маркович, використання педагогічних технологій у процесі підготовки коледжами медичних сестер сприятиме інноваційності та технологічності освітнього процесу [6]. Підтримують таке розуміння осучаснення навчання майбутніх медичних сестер-бакалаврів шляхом використання інноваційних педагогічних технологій у медичному коледжі О. Варава [2], а молодших спеціалістів – О. Солодовник [9] та ін.

Проте проблема цілісного аналізу, аргументації та практичного поєднання інноваційності, інтегративності та технологічності професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи у коледжах ще не вирішена повною мірою, що визначаємо основним завданням цієї статті.

Матеріал і методи дослідження

Для проведення анонсованого дослідження використовувалися такі методи:

- порівняльного аналізу вітчизняних та закордонних наукових літературних джерел з метою визначення сучасних напрямів удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі;
- опитування викладачів медичних закладів вищої освіти з метою визначення їхньої готовності до використання інноваційних педагогічних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців сестринської справи;
- узагальнення власної практичної діяльності викладача терапевтичних дисциплін у медичному закладі вищої освіти з використанням педагогічних інноваційних технологій, що дало змогу обґрунтувати доцільність застосування міждисциплінарної інтеграції в умовах симуляційного навчання в підготовці майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи;
- розробка методичного забезпечення для використання міждисциплінарної інтеграції у навчанні майбутніх медичних сестер.

Результати дослідження

Порівняльний аналіз вітчизняних [1; 2; 6; 7; 9] та закордонних наукових літературних джерел [10; 13; 14; 15], проведений з метою визначення сучасних напрямів удосконалення професійної підготовки фахівців медичної галузі, дає змогу зазначити, що проблема технологічності професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи тісно пов'язана з проблемою інноватизації освітнього процесу у медичних коледжах шляхом використання сучасних педагогічних технологій, аналізу та запозичення прогресивного досвіду використання нових форм і методів професійної

підготовки медичних сестер у закладах вищої освіти інших країн [12].

Водночас науковці звертають увагу на доцільність використання у професійно-практичній підготовці медичних сестер міждисциплінарної зв'язки та міждисциплінарну інтеграцію (О. Давиденко і Н. Соколова [3], І. Лукашук [5] та ін.). Міждисциплінарний характер підготовки майбутніх фахівців медицини відзначено науковцями, які розглядали медичну й економічну (маркетингову) діяльність як педагогічну проблему [8], визначали філософські та культурні аспекти й концептуальні особливості медичної професії [11] та ін.

З метою встановлення готовності викладачів медичних закладів освіти до використання інноваційних педагогічних технологій та врахування різних аспектів професійної підготовки студентів медичних коледжів розроблено анкету, що складалася з таких основних запитань: Чи знайомі Ви з сучасними педагогічними технологіями, які можна використовувати в медичній освіті (якщо «Так», то з якими саме)? Чи використовуєте Ви на заняттях нетрадиційні методи навчання майбутніх медичних сестер (якщо «Так», то які саме)? Чи використовуєте Ви міждисциплінарну інтеграцію в навчанні студентів (якщо «Так», то з якими саме дисциплінами)?

Результати опитування 25 викладачів з трьох медичних закладів освіти, де навчають майбутніх фахівців сестринської справи (Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія», Навчально-науковий інститут медсестринства Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського, Чортківський державний медичний коледж), дають змогу зробити певні узагальнення.

1. Всі викладачі, які мають педагогічну освіту (викладачі хімії, біології, деяких інших дисциплін гуманітарного циклу), розуміють сутність і методику використання різних педагогічних технологій та інноваційних методів (інтерактивне, проблемне навчання, тренінги, кейс-метод, інформаційні технології та ін.). Таких викладачів було 12 осіб. Однак викладачі (13 осіб), які мають медичну освіту і навчають студентів дисциплінам за фахом, здебільшого усвідомлюють недостатність власного рівня знань і досвіду впровадження сучасних педагогічних технологій у медичній освіті (8 осіб, що становить 61,54%).

2. Шестеро з групи викладачів-медиків (46,15%) вказали, що застосовували нетрадиційні методи в підготовці медичних сестер (симуляційне навчання, моделювання професійних ситуацій). Проте 5 викладачів фахових дисциплін (38,46% від 13 опитаних викладачів-медиків, що становить 20% від усіх 25 учасників анкетування) вказали, що не використовують на занят-

тях нетрадиційні методи в навчанні студентів. На їхню думку, фундаментальність професійної підготовки можна досягти шляхом застосування перевірених традиційних методів і форм навчання майбутніх медичних сестер.

3. З усієї групи опитаних викладачів (25 осіб) вказали, що використовують міждисциплінарну інтеграцію в навчанні студентів лише 14 осіб (56,0 %), більшість з яких – це викладачі з педагогічною освітою. Здебільшого сутність міждисциплінарної інтеграції такі викладачі вбачають у тому, щоб наголошувати студентам, як вони зможуть використати свої знання, вміння і навички з хімії, біології, фізики, інформатики у майбутній професійній діяльності. Викладачі-медики аргументували свою позицію тим, що об'єм навчального матеріалу з фахових дисциплін постійно зростає, тому вони акцентують увагу студентів на професійному змісті конкретного курсу, а не на зв'язку з іншими дисциплінами.

На основі узагальнення власної практичної діяльності викладача терапевтичних дисциплін у медичних закладах вищої освіти (Рокитнівський медичний коледж і Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія»), розроблено комплекс методичного забезпечення для застосування міждисциплінарної інтеграції у навчанні майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи з використанням педагогічних інноваційних методів і технологій (кейс-стаді, мозковий штурм, інтерактивні технології та ін.). Наведемо приклад використання окремого ситуаційного завдання, яке використовувалося в процесі вивчення майбутніми медичними сестрами можливих ускладнень при ін'єкціях.

Студенти отримували завдання: з використанням манекена відтворити процес внутрішньовенного краплинного введення ліків (таким чином використовувалася технологія симуляційного навчання). Виконання такого завдання кожним студентом давало змогу майбутнім медичним сестрам опанувати вміння і навички проведення професійних маніпуляцій: виконати внутрішньовенне вливання шляхом венепункції, приєднати систему до катетера, уведеного в підключичну вену, здійснити зміну флаконів під час інфузії, увести додатково лікувальний препарат під час інфузії, заповнити звільнену від розчину крапельницю, звільнити переповнену крапельницю, від'єднати систему [4, с. 248]. Після апробації кожним учасником своїх професійних умінь, студентам пропонувалося дати відповіді на запитання, які потребували використання знань з багатьох дисциплін, які вивчаються у медичних коледжах:

1. Які найбільш поширені можливі ускладнення при ін'єкціях?

Відповідь: утворення на місці ін'єкції інфільтрату.

2. Як пояснити сутність терміну «інфільтрат», використовуючи знання з іноземної мови?

Відповідь: Інфільтрат (від лат. in – в; filtratus – проціжений) – частина тканин організму, де спостерігається скупчення не властивих цьому організму речовин.

3. Пояснисть міждисциплінарну сутність методів, які використовуються на ранній стадії розвитку інфільтрату.

Відповідь: На інфільтрат необхідно накладати:

- зігрівальний компрес (у такому випадку діють закони фізики – при підвищенні температури зростає кінетична енергія теплового руху);
- з розчином фурацеліну 1:5000 (знання з хімії дають змогу розрахувати концентрацію такого розчину);
- і мазь Вишневського (доречними є знання з хімії, оскільки в цьому препараті поєднано березовий дьоготь, ксероформ, касторове масло, що мають відповідні хімічні формули).

Призначають також фізіотерапевтичні процедури (УВЧ, УФ-опромінення), в основі яких – вплив на організм пацієнта високочастотного електромагнітного поля з частотою електромагнітних коливань 40,68 МГц або 27,12 МГц. Використовуючи знання з фізики, студенти дають пояснення процесів, що відбуваються в організмі пацієнта: під час взаємодії електромагнітного поля фізіотерапевтичного препарату й організму хворого утворюються два види електричного струму. Оскільки кров і лімфа мають високу електропровідність, відтак заряджені частинки здійснюють коливання з частотою коливання такого поля, що супроводжується поглинанням енергії тканинами організму, яка виділяється у вигляді тепла.

За рахунок збільшення рівня проникності стінок кровоносних судин (капілярів) посилюється поступлення в точку запалення (інфільтрат) різних імунних тіл та інших захисних клітин ретикулоендотеліальної системи. Суттєво зростає кровообіг і лімфообіг, що сприяє розсмоктуванню інфільтрата. Таким чином використовуються знання з біології та анатомії людини.

Інколи організм пацієнта проявляє підвищену чутливість до певних препаратів, що може бути у вигляді алергічної реакції чи, навіть, анафілактичного шоку. При наданні необхідної медичної допомоги таким пацієнтам медична сестра покликана виявити навички, доведені до автоматизму, що формуються на практичних заняттях з дисципліни «Основи медсестринства». Проте, вміння і навички

формується краще тоді, коли вони усвідомленні, коли фахівець розуміє і може пояснити їхній сенс. Тому для обговорення методики надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці студентам пропонується визначити, знання яких дисциплін медична сестра використовує у таких ситуаціях.

Відповіді студентів:

- за можливості вище місця ін'єкції необхідно накласти джгут, щоб перекрити і вени, і артерії (використовуються знання з фізики, безпеки життєдіяльності, медицини надзвичайних ситуацій);
- внутрішньом'язево ввести 0,1 % розчин адреналіну; (використовуються знання з медичної хімії, анестезіології та реаніматології, медицини надзвичайних ситуацій, фармакології та медичної рецептури);
- обколоти місце ін'єкції 0,5 мл 0,1 % розчину адреналіну, розчинивши його в 10–20 мл ізотонічного розчину натрію хлориду, після чого слід зняти джгут (використовуючи знання з хімії, студенти можуть пояснити сутність різних видів концентрації розчинів, особливості ізотонічного розчину, записати формулу натрію хлориду – NaCl);
- при стабілізації артеріального тиску ввести антигістамінний препарат (димедрол, супрастин, піпольфен), що потребує знань студентів з таких дисциплін: медична хімія, основи біологічної фізики та медична апаратура, анестезіологія та реаніматологія, медицина надзвичайних ситуацій, фармакологія та медична рецептура.

Акцентуація уваги студентів на взаємозв'язку матеріалу багатьох дисциплін у роботі медичної сестри спонукає майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи більш сумлінно і вдумливо опановувати навчальну інформацію, визначати точки перетину наукової інформації з хімії, фізики, біології з практичною професійною діяльністю та ін. Таке бачення організації навчання студентів у медичних коледжах підкреслює доцільність комплексного використання інноваційних технологій (наприклад, симуляційного навчання) та міждисциплінарної інтеграції в підготовці майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи.

Дискусія

На сучасному етапі реформування медичної галузі виникає нагальна потреба в кадровому забезпеченні медсестринським персоналом, що потребує оновлення професійної освіти студентів у медичних коледжах. Склалася суперечність між традиційними методами професійної підготовки майбутніх фахівців сестринської справи та потребою оновлення та технологізації освітнього процесу в медичних коледжах.

Теоретичний аналіз наукових літературних джерел свідчить про наявність цілої низки педагогічних

досліджень, в яких розкриваються основні аспекти інноватизації, технологізації та використання міждисциплінарної інтеграції в медичних закладах освіти. Проте накопичений практичний досвід потребує узагальнення і поширення як у наукових колах, так і серед практикуючих викладачів медичних коледжів. Адже проведено опитування 25 викладачів доводить, що значна частина з них (20 %) не використовують сучасні педагогічні технології у своїй професійній діяльності. Це свідчить про сповільнення процесу осучаснення професійної підготовки майбутніх медичних сестер.

Розробка і використання експериментальної методики застосування міждисциплінарної інтеграції в умовах симуляційного навчання майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи дає підстави рекомендувати викладачам медичних коледжів створювати і впроваджувати такі зразки занять у практичній діяльності [15]. Правомірність такого висновку підтверджується результатами наукових розвідок, проведених іншими дослідниками [1; 3; 5; 13].

Висновки

1. Реформування медичної галузі в Україні, потребує осучаснення професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи, що підкреслює важливість використання інноваційних педагогічних технологій в медичних коледжах і свідчить про інноваційність і технологічність освітнього процесу.

2. Динамічне зростання наукової інформації з різних сфер, дотичних до медсестринської діяльності, потребує від студентів медичних коледжів систематизації отриманих знань, демонстрації їх взаємозв'язку з професійними діями, які необхідно пояснити та аргументувати. Використання на заняттях з основ медсестринства міждисциплінарної інтеграції сприятиме формуванню готовності студентів усвідомлено виконувати професійну діяльність, розширенню професійного світогляду студентів медичних коледжів.

3. Інноваційність, інтегративність, технологічність професійної підготовки майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи у коледжах потребує розробки спеціальних матеріалів для методичного забезпечення, які можуть використовуватися викладачами медичних закладів вищої освіти.

Подальші дослідження будуть спрямовані на розробку комплексного методичного забезпечення з метою формування окремих компонентів готовності майбутніх молодших спеціалістів сестринської справи до професійної діяльності.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Література та джерела

1. Артющенко В. В. Симуляційне навчання в медицині: міжнародний та вітчизняний досвід. *Одеський медичний журнал*. 2015. № 6 (152). С. 67–74.
2. Варавя О. Б. Використання інноваційних педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх бакалаврів сестринської справи. *Інноваційна педагогіка*. 2018. Вип. 8. С. 115–118.
3. Давиденко О. В., Соколова Н. С. Міжпредметні зв'язки та інтеграція у професійно-практичній підготовці медичних сестер. *Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Житомир, 10–11 листоп. 2011 р.). Житомир, 2011. С. 86.
4. Касевич Н. М. Основи медсестринства в модулях : навч. посіб. ; вид. третє, виправл. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 480 с.
5. Лукашук І. М. Організаційно-педагогічні умови забезпечення фахової компетентності майбутніх медичних сестер на основі міжпредметних зв'язків в процесі навчання хіміко-біологічних дисциплін. *Збірник наукових праць Херсонського національного технічного університету*. 2015. Вип. 1(12). С. 19–22.
6. Маркович О. В. Використання педагогічних технологій у процесі підготовки коледжами медичних сестер. *Збірник наукових праць Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України*. 2007. № 1. С. 64–70.
7. Олеськова Г. Г. Застосування сучасних технологій фахової підготовки сестринського персоналу в Україні. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців: тези доповідей V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, / 30–31 берез. 2017 р.)*. Хмельницький: ХНУ, 2017. С. 111–112.
8. Романишина Л. М., Мельничук І. М. Підготовка майбутніх фахівців медицини до маркетингової діяльності як педагогічна проблема. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогіка (електронне видання)*. Режим доступу : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>. 2018. №2.
9. Солодовник О. В. Модернізація фахової підготовки молодших спеціалістів у медичному коледжі. *Проблеми освіти*. 2015. Спецвипуск. С. 86–90.
10. Herreid C. Start with a Story: The Case Study Method of Teaching College Science. Arlington, Va: NSTA Press, 2007. 466 с.
11. Melnychuk I., Fedchyshyn N., Pylypshyn O., Vykrushch A. Philosophical and Cultural Aspects of Medical Profession: Philosophical and Conceptual Peculiarities. *Cultura. International Journal of Philosophy of Culture and Axiology*. 2019. №16 (1). P. 165–174.
12. Melnychuk I. M., Pikon K. S. Forms and methods of nurses professional training in the higher educational institutions of USA. *Millennium science*. Proceedings of XV International scientific conference. Morrisville, Lulu Press., 2018. P. 146–148.
13. Nishisaki A., Keren R., Nadkarni V. Does simulation improve patient safety? Self-efficacy, competence, operational performance, and patient safety. *Anesthesiology Clinical*. 2007. Vol 25. P. 225–236.
14. Rodgers D. L., Securro S. Jr., Pauley R. D. Simulation in Healthcare. *Journal of the Society for Simulation in Healthcare*. 2009. Vol. 4. P. 200–206.
15. Russell K. Nurse practice acts guide and govern nursing practice. *Journal of Nursing Regulation*. 2012. Vol. 3(3). PP. 36–42.

References

1. Artomenko, V. V. (2015), "Symuliatyine navchannia v medytsyni: mizhnarodnyi ta vitchyzniainyi dosvid" [Simulation training in medicine: international and domestic experience]. *Odessa Medical Journal*. 2015. № 6 (152). pp. 67–74. [in Ukrainian].
2. Varava, O. B. (2018), "Vykorystannia innovatsiinykh pedahohichnykh tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh bakalavriv sestrynskoi spravy" [Use of innovative pedagogical technologies in vocational training of future bachelors in nursing]. *Innovative pedagogy*. 2018. Iss. 8. pp. 115–118. [in Ukrainian].
3. Davydenko, O. V., Sokolova, N. S. (2011), "Mizhpredmetni v'iazky ta intehtratsiia u profesino-praktychnii pidhotovtsi medychnykh sester" [Intersubject correlations and integration in vocational and practical training of nurses]. *Higher education in nursing: problems and prospects*. Materials of Ukrainian scientific and practical conference. Zhytomyr, 2011. p. 86. [in Ukrainian].
4. Kasevych, N. M. (2018), *Osnovy medsestrynstva v moduliakh* [Nursing basics in modules], study tool. Kyiv: VSV "Medytsyna". 480 p. [in Ukrainian].
5. Lukashchuk, I. M. (2015), "Orhanizatsiino-pedahohichni umovy zabezpechennia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh medychnykh sester na osnovi mizhpredmetnykh v'iazkiv v protsesi navchannia khimiko-biologichnykh dystsyplin" [Organizational and pedagogical conditions of providing professional competence of future nurses on the basis of interdisciplinary correlations in the process of studying chemical and biological disciplines]. *Collection of scientific works of Kherson National Technical University*. 2015. Iss. 1(12). pp. 19–22. [in Ukrainian].
6. Markovych, O. V. (2007), "Vykorystannia pedahohichnykh tekhnolohii u protsesi pidhotovky koledzhamy medychnykh sester" [Use of pedagogical technologies in the process of training of nurses in colleges]. *Collection of scientific works of the Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*. 2007. № 1. pp. 64–70. [in Ukrainian].
7. Oleskova, H. H. (2017), "Zastosuvannia suchasnykh tekhnolohii fakhovoi pidhotovky sestrynskoho personalu v Ukraini" [Application of modern technologies in vocational training of nursing staff in Ukraine]. *Current issues of theory and practice of psychological and pedagogical training of future specialists*. Proceedings of the V-th Ukrainian scientific and practical conference. Khmelnytskyi: KhNU. pp. 111–112. [in Ukrainian].
8. Romanyshyna, L. M., Melnychuk, I. M. (2018), "Pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv medytsyny do marketynhovoї dialnosti yak pedahohichna problema" [Training of future specialists in medicine to marketing activities as pedagogical problem]. *Bulletin of the National Academy of State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogy (electronic edition)*. 2018. №2. – Access mode: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>. [in Ukrainian].
9. Solodovnyk, O. V. (2015), "Modernizatsiia fakhovoi pidhotovky molodshykh spetsialistiv u medychnomu koledzhi" [Modernization of vocational training of junior specialists in medical college]. *Problems of education. Special edition*. 2015. pp. 86–90. [in Ukrainian].
10. Herreid, C. (2007), Start with a Story: The Case Study Method of Teaching College Science. Arlington, Va: NSTA Press, 2007. 466 p. [in English].
11. Melnychuk, I., Fedchyshyn, N., Pylypshyn, O., Vykrushch, A. (2019), Philosophical and Cultural Aspects of Medical Profession: Philosophical and Conceptual Peculiarities. *Cultura. International Journal of Philosophy of Culture and Axiology*. 2019. №16 (1). pp. 165–174. [in English].
12. Melnychuk, I. M., Pikon, K. S. (2018), Forms and methods of nurses professional training in the higher educational institutions of USA. *Millennium science*. Proceedings of XV International scientific conference. Morrisville, Lulu Press., 2018. pp. 146–148. [in English].
13. Nishisaki, A., Keren, R., Nadkarni, V. (2007), Does simulation improve patient safety? Self-efficacy, competence, operational performance, and patient safety. *Anesthesiology Clinical*. 2007. Vol 25. pp. 225–236. [in English].
14. Rodgers, D. L., Securro, S. Jr., Pauley, R. D. (2009), Simulation in Healthcare. *Journal of the Society for Simulation in Healthcare*. 2009. Vol. 4. pp. 200–206. [in English].
15. Russell, K. (2012), Nurse practice acts guide and govern nursing practice. *Journal of Nursing Regulation*. 2012. Vol. 3(3). pp. 36–42. [in English].